

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vredništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne prijemajo.

Oznanila se prijemajo, plača za vrstico je 10 k. in za kolek 30 k.

Izhaja vsaki četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom
na celo leto . 3 fl.
„ pol leta . 1 fl. 50 k.
„ 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
„ pol leta . 1 fl. 30 k.
„ 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo pri knjigarju Novaku na velikem trgu za 5 k.

Štv. 43.

V Mariboru 22. oktobra 1868.

Tečaj II.

Tretji slovenski tabor

je bil 18. t. m. v Šempasu pri Gorici. Sošlo se je 10.000 ljudi in vladal je naj lepši mir.

Navdušenost je bila zvuoredna, vse resolucije so se sprejele enoglasno, naj bolj navdušeno vendar resolucija o zedinjenju vseh Slovencev v jedno kronovino. K slednjemu se je slava klicala Avstriji in trikrat Njih Veličanstvu cesarju Francu Jožefu I.

Govorili so: Dr. Lavrič, dr. Vošnjak (štajarski deželni poslanec), dr. Tonkli, Klavžar, Dolenc, Nabergoi, Živič in Doliak.

Govor

dr. Vošnjaka v zadnji seji dežel. zbora v Gradcu.

G. Herman je s svojim govorom že prej nemške poslance tako razdražil, da so zlo nemirni postali, ko se oglasi dr. Vošnjak k besedi. Dr. Vošnjak razvije naj prej zgodovino ideje zedinjenja Slovencev od leta 1848 sem. Pripoveduje od rajnega nadvojvode Janez-a. Ko bi še zdaj živel, bi se lahko prepričal, da je ves slovenski narod za zedinjenje. To ni romantična domišljija, ne umetno zahtevanje, temoč celo naravno. Slovence je praktičen, toraj spozna, da je sedanja razdelitev na 6 kosov za njega težka veriga in zavor vsakemu napredku. (Nemški poslanci posebno Kaiserfeld in Löniger se zmirom glasno razgovarjajo, zato reče govornik predsedniku.) Če vi g. predsednik ne morete zdržati mira v zbornici, po tem svobodna beseda nema prostora v tej hiši (ker še je zmirom nemir, reče govornik proti nemškim poslancem). Kaže se, da me nočete pustiti govoriti. Za tako liberalnost se zahvalujem. (Nemci obmolknejo in nekteri pritrdijo govorniku.) Nadaljuje, da štajarski Slovenci še enega učilnega zavoda s slovenskim jezikom niso dobili na deželne stroške. Vinorejska šola, ki sploh nič ni vredna, je nemška. Za ptujsko realno-gimnazijo smo beračili šest let, kedaj dobimo zgornjo realko za slovenski Štajar, to sam Bog ve in naš vsemočni deželni odbor. (Obéna pohvala pa tudi smeh.) Zakaj nas vežete na sebe, ker sami pravite, do morate doplačati vsako leto na mariborski okrog. Pustite nas bežati z našim primanklajem (deficit), mi si bomo že sami pomagali. Od govor vladé na našo interpelacijo je razžalil ne le nas Slovence, ampak vse Slovane v Avstriji in bo pomagal, da se tem hitreje prekuene sedanja vlada, ki svojo moč v tem išče, da zaničuje in nazaj tira slovansko narodnost. (Nemir med Nemci. G. predsednik opominja govornika, da po oprav. redu ne sme odgovoriti na vladin odgovor.) Dr. Vošnjak: Saj le kritikujem. Predsednik: To ni dovoljeno. Dr. Vošnjak dokazuje, da je bila interpelacija skoz in skoz resnična. Tujstvo zpet kaže svojo moč. Kdor čuti in se bori za svoj narod, tega preganjajo ti tuji vsiljenci s sovraštvom, ki se od korzikanske osvete le v tem loči, da narodnjaka na enkrat ne zakoljejo, a ropajo mu jegovo občansko čast in bitje. (Veliki nemir med nemci in klici naj se govorniku od-

tegne beseda.) In po tem se čudite, da se gane isti del naroda, ki ga tujstvo še ni spravilo popolnoma ob svojo zavest. „Tujčeva peta nas je dosti dolgo teptala. Zbudili so se Slovenci, Slovani“. Tudi mi vemo, da nas je 80 milijonov, ki slovanski govorijo, mislijo in čutijo. (Zmir veliki nemir med Nemci.) Na mesto nemškujoče kulture, ki je prišla na kant, stopila bo nova slovanska svoboda in človečanstvo! (Smeh med nemci.) Slovanstvo ju bo v veljavo vpeljalo. — Naprej in slovanstvo, to je identično. (Krohoh med nemci.) Slovenci se morajo in se bodo zedinili. Federalizem, ki edini še vtegne rešiti Avstrijo bode napravil na tej strani Litave štiri skupine: gališko, česko, nemško s sedežem v Beču, in slovensko s sedežem v Ljubljani. (Ugovori od nemške strani Rehpauer: Kaj še.) Dr. Vošnjak: Da, da!

Ljubljana je naravno središče celega slovenskega naroda. Ločitev Slovencev od Nemcev na Štajarskem ni težka. Pri Spilfeldu stoji severni mejnik in slovenski Trst je južni. Kar se tiče deželnega premoženja, Vam radi pustimo vse hiše, zavode, staro in novo zidanje v Gradcu, Vi pa nam pustite Rogaško slatino in Dobrno. (Velik nemir in nasproti klici med Nemci.) — Ko bi tudi prosti narod ne bil povsod za zedinjenje, pa je za nje vsa narodna inteligencija in vsi narodni časniki. In tem gotovo ni za to, svojemu narodu škodovati. Z našo narodno inteligencijo, v našim narodnim časopistvom Vam še enkrat kličem v imenu celega naroda: „Ločitev in po tem zedinjenje, zedinjenje vseh Slovencev!“

Gospodarske stvari.

Hrošči kot živež in kot obrtniško blago.

Neki natoroslovec v Berlinu piše o tem sledeče: V naj novejšem času se pripravlja iz hroščev ugodno dišeča in prav okusna juha, ki ima okus juhe iz rakov in je posebno slabim bolenikom koristna. Zvun tega se s hrošči lahko dobro pitajo svinje, kokoši in race in se iz njih dela dober gnoj. Naj več se jih vendar za to porabi, da se iz njih dela dobra vozna maža, kurivo in celo olje za jed, katero se v vročih ponjvah iz njih praži; nadalje se dela iz hroščev lepa pričarna barva in zadnjič tudi krvno lugasta sol, katero posebno rabijo barvari in klučavničarji.

Sadjereja.

Cepljenje v na pol razklani divjak.

Pripravljanje žlahtne vejice.

Žlahtna vejica se mora prirezati, da je podobna zagozdi in da ima podobo tudi nožnega rezala, ker po tem popolneje izpolni celi razcep. Rezati pa se mora prav pazljivo, da se namreč pri rezanju ne tišči, temoč samo lahko vreže, ker po takem rezu se skorja žlahtne vejice bolje drži, kar je sila potrebno, če hočemo, da se požlahtnjenje gotovo prime.

Pripravljanje divjaka.

Divjak se mora tako odžagati, kakor pri vcepljenju v celi razcep in žagorez ravno tako z ostrim nožem očistiti,

po tem se divjak samo do polovice razkolje. Divjak se tudi lahko pošev odžaga, kar je zato zelo koristno, da sok lože proti vcepljeni vejici teče, in rez lože in lepše zaraste.

Žlahtna vejica se po tem v razcep tako vrine, da se jena zelena skorja s zeleno skorjo divjaka popolnoma zlaže.

O beza.

Ali se celi razcep naj prej z drevesnim voskom dobro zamaže, in po tem z popirnatim ali platnenim trakom dobro omota in zaveže z ličjem ali z drugimi traki; ali pa se razcep naj prej z ličjem dobro omota in zaveže, in še le po tem z drevesnim voskom dobro zamaže. Če se kesnej kedar žlahtna vejica začne rasti, opazi, da je obveza premočna, se mora malo popustiti, da se drevesce lože razvija in lepše raste.

Cepljenje v skorjo.

Ta način cepljenja je prav važen in zato vreden, da se nanj, ko naj bolj oziramo in sicer iz sledečih vzrokov:

1. Cepljenje na ta način ni tako silno, kakor pri prej popisanih načinih, ker se tukaj deblo ne razkolje.

2. Mora se temu načinu dati prednost ne samo pri drevesih, ki so na onem mestu na katerem je hočemo požlahtiti, že više dva palca debela, temoč

3. Se na ta način tudi lahko cepijo drevesca, ktera še niso debeljša od peresne cevi.

4. Se celo mlade drevesca na ta način lahko cepijo in sicer taki, ko se iz drevesnice presadijo in cepi se tudi lahko v sobi, ker tukaj celo ni potrebno, da bi drevo za cepljenje že moralo stati vkorenito na svojem določenem mestu, kakor je to potrebno pri drugih načinih cepljenja.

5. Ker je pri tem cepljenju potrebno, da je drevo že celo v soku, se še le cepi meseca maja, t. j. v času v katerem se že na noben drugi način cepiti ne sme, kar je posebno zelo koristno, če je bilo vreme v pomladi zelo neugodno in drevo po tem hitro pognalo listje in cvetje, ker

6. na ta način še se lahko cepi, če je že divjak poln listja, če še se le dobijo žlahtne vejice, ktere še niso pognale listja.

Nekaj splošnega o tem.

Slive, na ta način vcepljene naj rajše in naj lepše rastejo, poprek ves košični sad na ta način vcepljen rad in lepo raste.

Pripravljanje divjaka.

Divjakovo deblo ali veja se mora ravno tako odžagati in žagorez očistiti, kakor pri cepljenju v razcep. Po tem se skorja od žagoreza doli na jeden palec daleko razkolje, tako vendar da se les ne rani. Ko se je to storilo, se skorjini strani zgoraj malo od debela odluščite, da se žlahtna vejica lože vrine.

Pripravljanje žlahtne vejice.

Žlahtna vejica se mora tako prirezati, da je podobna zagozdi in da ima zgoraj odstavek. Črna skorja se po tem po celi zagozdi mora prav pazljivo odluščiti, tako da se vendar zelena skorja ne rani ali od lesa neodlušči.

Ni vendar potrebno črne skorje po celi zagozdi odstraniti, zadostuje tudi, če se samo na krajeh malo odlušči.

Žlahtna vejica se mora s prav ostrim nožem tako prirezati, da se pri rezanju z nožem ne tišči temoč samo počas vleče, ker po takem rezu se skorja bolj lesa drži, kar je potrebno, če hočemo, da se požlahtnjenje prime.

Vcepljenje žlahtne vejice.

Žlahtna vejica se mora z rezom proti debelu obrnjenim prav počas vrinoti in sicer celo do odstavka. Dobro je zato, če se skorja divjakova, ne odlušči preveč od debela, temoč če se to še le zgodi po vrivanju žlahtne vejice, ker po tem sedi ta vejica bolj trdno na divjaku.

O beza se mora ravno tako napraviti, kakor pri cepljenju v razcep in vejica se mora tudi tako h koleku privzeti, kakor tamo.

Če se kesnej pokaže, da je obveza premočna, se mora popustiti. Če je drevo tako zelo soknato, da bi se mislilo, da se žlahtna vejica tako lahko vrine, ne da bi se skorja na divjaku razklala, si napravi iz trdega lesa jednako zagozdo, kakor se navadno napravi na žlahtni vejici, in jo vrini med skorjo in les divjaky, da tako napraviš pot žlahtni vejici, ki se po tem taki naj vrine.

Čim debelejši je divjak, tim več žlahtnih vejic se lahko vcepi, samo, da se kesnej morajo do ene naj lepše vse odrezati.

Če se stara drevesa na več vejah požlahtnijo, se to ne sme zgoditi v jednom letu, temoč požlahtnjenje se mora razdeliti na 2—3 leta. Pri tem se mora vendar paziti na to, da se ne cepi prvo leto samo na edni strani, temoč na vseh straneh, da tako vejice že same posebi činijo lep vrh. To se priporoča zatoraj, ker se večkrat pripeti, da se neko leto požlahtnjenje celo ne prime; če bi tedaj vse prej vcepljene žlahtne vejice samo na jedni strani stale, bi celo drevo grdo podobo dobilo.

Veje, ktere hočemo požlahtniti, se morajo že meseca januarja ali februarja odžagati, ali vendar tako, da še se kesnej lahko mali košček odžaga, ker po tem se dobi bolj soknati les. Odrezanim vejam se morajo pustiti neke vejice tako imenovane vlečence, ktere namreč sok k žlahtnim vejicam vlečejo in nepotrebne soke odtegejejo. Žlahtne vejice brez imenovanih vlečence rastejo skoraj vsikdar preneglo in se zato ali lahko posušijo ali pozebejo, ker nimajo zadosta trdega lesa.

Nekaj našim rokodelcem.

Imel sem priložnost skozi dve leti — in še prihodnje leto, ker še ni vse dogotovljeno, ako me mili Bog še dalje turobno živariti pusti — gledati, premišljevati in se prepričati o mnogih pomajnkljivostih in drugih spakah, kterim se gospodar, ali hoče ali noče, podvreči mora, ki je prisiljen kakošno poslopje staviti. Moje stanovališče ali hiša, tri in pol sešnjevisoka in gospodarsko poslopje sicer ni izmed naj večih navadnih stavb; vendar se tudi ne more majhnim stavbam prištevati, ker je okoli 160 tisoč opeke zložene, in obseže zemljišča ali stavbinega prostora nad 110 stinjških sešnjevis. Po takem mi bo že dovoljeno spregovoriti v poduk še manj vajenim gospodarjem o raznih rečeh, ktere gospodarja in rokodelce zadevajo.

Kdor kaj staviti hoče, naj si prijeten prostor za stavbo izbere, če tudi na pečevju, tim bolje: vsem ljudem ne more Bog sam ne vgoditi! Tako poslopje bo vedno suho, kar veliko stroškov vsako leto prihrani, ki bi gospodarja prizadjali, ako bi stavil na manj suhem zemljišču, kder bi večkrat pivnice vode mesto vina polne bile, zidina trpela in ljudem bivanje nezdravo bilo. Dade se kedaj ktero rodovitno zemljišče ohraniti, a pusto, manj vredno pa prav dobro za stavbin prostor odločiti, vzlasti po brežinah, kder se sadovnik ali kaj drugega dobro obnaša in prilega, ter po tem sploh še več haska donša. Po dolini ostanejo rodovitne njive, lepi travniki, s kterimi si gospodar lahko dobro živino redi, ki mu z lahkoto tudi po bregu vozi, ako se ji preveč ne naklada in steza ni prestrma. To velja posebno pri takih posestvih, ktera imajo mnogo gozdov, a malo njiv in travnikov. Inače pa se poslopja in stanovališča naj bolj prilegajo, v sredi posestva jih staviti, kder je tako mogoče; s tim se povsod enaka daljava pridobi, kar obdelovanje zemljišč sila pospeši.

Dalje si naj gospodar že prej vsega pripraviti, ko začne staviti; kakor: kamenja ali opeke, apna, peska, blanj ali desk, ves les za strehe, okna in dveri, od ključarjev in mizarjev vso robo itd. v bližini naj bo studenec ali vrelčina. Vse te robe ali materijala mora biti veliko več pripravljene, kakor polirji ali mojstri v začetku svetujejo, kterim je le za mnogo dela, ne pa redna zgotovila.

Kdor si sam ne ve zračuniti, koliko opeke za stavbo potrebuje, in jo doma delati daje — za vsako tisočino gre en seženj drv — naj si je mnogo več tisočin narediti da; saj jo lahko proda, ako mu ostane; sicer jo drago kupovati mora in še dražje vozače plačevati, ker je imeti mora. Vozačev ni vselej lahko dobiti, vzlasti takrat ne, ko je slaba pot ali vreme, ali imajo lastna poljska opravila. Ravno tako je tudi z drugo robo: latami, deskami, bruni ali brvni itd. posebno pa s peskom in apnom. Te reči pred, ko si misliš, zmanjkuje; ako je ni pri rokah: vse delo obstoji.

Zraven tega naj so žitnice zvrhane, pivnice natlačene, mošnja pa breja ali polna denarja. — Za to je pravo stavbo tako dolgo odlagati, dokler je le mogoče. Kdor nima breje mošnje ali listnice, bo vsigdar v zadrge prišel. Hiša mu malo obresti donša, še manj pa postrošeno glavino ali kapital povračuje. Najsrečniši je tisti gospodar, ki ima vso robo, ves materijal za stavbo pripravljen, tudi od klju-

čarjev, mizarjev in tesarjev itd. pa polno listnico banjk še po vrhu; stavba mu jo bo že osušila.

Kar se tiče pogodbe, bodisi z zidarjem ali tesarjem itd., poštenim ljudjem ni svetovati, ker vsako krat lahko trpi in zgubi — ali gospodar ali rokodelc. To pa vestnega, poštenega človeka vznemiri. — Zadost, ako gospodar zezve od rokodelca: za kolik denar mu to ali uno naredi. Potem pa se naj na večje plačilo pripravi, ker vsak rokodelc manje pove, da gospodarja ne prestraši. — Inače mu prične delati, in ker vidi odkrito škodo, v sredi stavbe delo popusti! — Sedaj pa si pomagaj. — Morda mi porečeš: pa ga bom tožil! — Dragi moji, kateri budalo pa bo letal od Poncija do Pilata, in še si večo škodo narejal z gubo časa, denarja, trdnih nog in odlaganjem stavbe?! — Trpeti moraš, če si pohlevna, vestna in poštena duša. Naj ti le rokodelc pravično razkaže večje stroške; pa ga plačaj. — Po tem pa z Bogom! Saj sem rekel: stavba, zlasti pa rokodelci ti bodo polno listnico banjk že osušili: Zakaj? Zato: „ker v obče vsi delavci posebno pa rokodelci preveč lažejo“. —

To je tisti vrag, ki navadno ljudi v pesti ima. Ta hudičjeva laž pa ne škoduje samo gospodarju, temuč tudi rokodelcem. Gospodarju škoduje na materialu ali pripravljeni robi za stavbo, vzlasti takrat, ako še ni vsa roba na stavbinem mestu zložena. Tatinski zločini pridejo, si izberejo brez vse vesti in strahu pred Bogom reči, ktere jim dopadajo: late, blanje ali deske, dile, rila, apno itd. in hajd domu z njimi misleči: saj še je dosti take robe, če ravno to ali uno odnesem! — Grdoba prismojena ne pomisli, kadar katero reč za stavbo pripravljeno krađe, sebi le kakih 30 ali 50 krajcarjev prinese, a gospodarju ali lastniku pa za 5 do 10 gld. in še čez kvara naredi, ki mora po tem na novo, drugo reč kupiti, ali kako drevo posekati brez ozira na čas, stesati, težake in vozače platiti, ter še pri vsem tem slabšo reč, surovi les porabiti, ki mu komaj 5 ali 10 let trpi! — Takih grehov se tudi zidarji in tesarji vdeležujejo, ki vedno obljubujejo zgotoviti početo delo — za gotovi denar — pa ga odlagajo; in tako odurnim, črnim tatom priložnost dajajo, ker robe brž ne porabijo in ne zdelajo.

(Dalje prihodnjic.)

Dopisi.

Hajdina pri Ptuj 15. vinotoka. Vino in narodnost letošnjega leta bode gotovo v zgodovini še našim vnucom v zlatem spominu, ali kaj koristijo gole besede, ako jih djanja ne spremljajo. Gledajmo toraj, da narodnost in letošnje vino svojim vnucom čisto in neokaljeno ohranimo.

Kjer koder je koji Sloven in mu okolnosti dovolijo, ali celo njegova hiša zahteva, naj ne zamudi z domačo kaplico letošnjega pridelka svojo hišo oskerbeti za več let, ker znajo slaba vinska leta priti, in bo torej letošnje vino zmirom kapital pri hiši. Cena je gotovo nizka! Od 40—60 goldinarjev štrtinjak brez posode, se dobi dobro blago.

Jabelk se je letos tudi precej iz slovenskega Štajerja prodalo. Pri Ptuj je bilo na Dravi 44 šajk, pri Mariboru kakih dvanajst, in više gor ravno toliko, tudi pri Ormožu in Središču in pri Radgoni na Muri je bilo kakih deset šajk za jabelka pripravljenih. — Vzemimo to vse skupaj, tako se je letos do 96 šajk doljnoštajarskih jabelk po vodi odpeljalo. — Vsaka ta velja čres sto goldinarjev, in nosi do 55 štertinkov jabelk; štertink se je kupoval od 9 do 12 gld. na deželi.

Se ve, da prekupcev in manšetarjev ni menkalo! — Sadje je šlo po vodi v Slavonijo, Srbsko in spodnjo Ogersko.

Dobiček sicer ni velik pri nas ostal, vendar kakor reč kaže, sta bili komunikacija in sadjoteržje za letos dovolj živahni.

Sila potrebno zato res bi bilo, če bi se učenje sadjoreje že v kratkem v naše narodne šole upeljalo, kar ni zlo težka stvar. —

Od Savine. Slovenski tabori našim nasprotnikom še vedno v želodeu leže. Pravi izobraženi Nemci sicer ne razodevajo svojo sovraštvo do slovenskih tirjatev, veliko jih je, kateri celo pripoznavajo naše pravične namene. Toliko bolj pa tisti mešetarji nemške kulture, kateri so enkrat kot ne-

omikani Slovenci se k spavanju vlegli, drugo jutro pa kot izobraženi Nemci se zdramili, si prizadevajo zdaj modrost svoje puhle glave med našimi kmeti razširiti. Ti modrijaki trobijo vsi iz enega roga, mahoma se previdi, da imajo v Celju svojega kapelmajstra, kateri jih trobiti uči. Od vseh krajev slišimo njihovo lažnivo godbo, ali vendar še nismo slišali, da bi se bil kaki medved vlovil, ki bi hotel po tej muziki plesati. Nedavno je neki mesar Celjski našim kmetom razlagal, da beseda tabor, ako se od zadaj bere, se glasi Robot to je tlaka, in da tisti kateri slovenske tabore osnujejo druga ne nameravajo, kakor sopet tlako vpeljati. Prav pametno mu je rodoljubni kmet, kateri tudi Slovenskega gospodarja bere, zavrnil: da tlako so nekdanj, dokler še Slovenci vrednost svoje narodnosti poznali niso, le Nemci med nami vpeljali, zdaj pa ko je tlaka za zmirom odpravljena, bi Nemci in pa naši odpadniki se še vedno radi od naše revnosti in nevednosti bogatili, zato tudi tako črtijo slovenske knjige in časnike, koji podučujejo Slovence. Treba je tedaj, da se vsi Slovenci zedinimo in skupno svoje pravice branimo, drugač bi se res moglo zgoditi, da nas naši brezsrčni in brezvestni odpadniki še na tlako spravijo. Mi Slovenci imamo rodovitno zemljo in milo obnebje, lepo domovino, ona nas bode zmirom zvesto redila, nam ni tedaj treba po svetu fig in rožič prodovat hoditi, in se zavolj tega nemškega učiti, mi najdemo doma dela in kruha dovolj. Kdor pa ptuji med nami hoče biti in živeti, ta naj se po našem obrača. Mi Slovenci še nikdar nikoga nismo naprosili, da je iz ptujih dežel se med nas podal, kadar pa mi med Nemce ali pa Italijane gremo, nam še pa tudi nikdar ni šlo toliko čez pamet, da bi hoteli drugim svojo narodnost posiliti.

Politični ogled.

17. t. m. se je začel spet državni zbor na Dunaju, zbralo se je vendar tako malo poslancev, da se je komaj sklepati moglo. Tirolecev, Poljakov in Slovencev je bilo malo nasočih. Naj prej je bila obljuba novih poslancev. Na to se je bralo več dopisov ministerstva notrajnih zadev, s kterimi se je oznanilo, da je nekoliko sklenjenih postav cesar potrdil, Grof Taaffe začasni predsednik ministerstva predloži, da bi se izvanredno naredbe v Česki potrdile. Predlogu je pridal obširno nagibe, kateri so vlado do tega silili in tudi dokaže, da se je vse to godilo v postavih mejah decemberske ustave. G. minister izreče željo, da bi le spet, ko naj hitrej, mogoče bilo te naredbe odstraniti. Herbšt predloži osnovo postave o imenovanih naredbah in dalje osnovo postave, kako bi se skusilo pobogati zakonske, ki se hočejo ločiti in naznanja, da je tiskovno postavo cesar potrdil. M. Plener predloži dopolnilna doličila zastran kupčijske pogodbe z Anglijo.

Zdaj so tudi uradniki ministerstva zunajnih zadev morali priseči na novo ustavo.

Državni kanceler Beust je zunajnim diplomatičnim agentom poslal okrožno pismo, ki opravičuje oklic izjemnih naredb v Česki.

Iz Česke čujemo res prav čudne stvari, posebno kar se tiče svobode naj novejšje dobe. Na prazen glas, da so se v Kolinu neka okna pobila, je c. k. vodja namestništva Koler hitro odposlal vojake tamo. V soboto je poslednji objavil nov razglas, v katerem prepoveduje vse shode in tabore, prepoveduje zbranje na crkvenem žegnauju v Mihlovem, in žuga, da bodo po vsej ostrogi kaznovani, ki bodo proti temu razglasu delali. Okrajnim zastopništvom je dalje zaukazano, naj povedo občinskim županom, da se bodo v posameznih soseskah vojaške eksekucije razpostavile, ako ne bodo odvrčale vsak nepokoj. Gimnazialni učenci ne smejo nikih znamenj nositi.

Novega časopisa „Zvon“ je bila prva številka konfiscirana.

Iz Prage so došli glasi, da bode knez Adolf Auersberg cesarski namestnik v Česki, dozdej je vendar tako dolgo vzel odpust, dokler bo trajal vezdajni izjemni stan. — Do tečas pa še se more mnogo premeniti! — Bivši minister grof Mensdorff bo mesto kneza Montenuovo poveljnik v Česki; grof Sigmund Thun pa bo viši deželni maršal. —

Naredbe, da se na Českem policija pomnoži, še se zmirom delajo; tako je došlo 34 žandorov iz Berna v Prag,

